

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН І ГЕОГРАФІЇ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ"
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(15 січня 2026 р., м. Харків)**

**Харків
2026**

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра суспільно-економічних дисциплін і географії
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Обласний комунальний заклад
«Харківський організаційно-методичний центр туризму»
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
(15 січня 2026 р., м. Харків)**

Харків 2026

УДК: 338.48:911: 322: 314.1: 37:502:551:63: 504:379.852:811

Рецензенти:

Денисик Г. І., д.г.н., професор,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Маховка В.М., к.е.н. доцент,
Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Редакційна колегія:

О.О. Ніколаєнко – д.і.н, професор, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **С. В. Гришко** - к.г.н, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; **О.О. Зеленько** - к.е.н, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **Л.І. Полякова** – к.і.н., доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; **Т.Г. Гуцан** – к.п.н., доцент Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **П.І. Лоцман** – к.г.н, доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **І.К. Нестерчук** - к.г.н., доцент, Житомирський державний університет імені Івана Франка; **Ю.І. Муромцева** – к.е.н., доцент, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **В.Д. Холодок** – к.наук з держ управління, директор ОКЗ "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму"; **Т.С. Коптєва** – доктор філософії з природничих наук, доцент Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; **В.О. Воронін** – доктор філософії з природничих наук, ст. викладач Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди;

*Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного
педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол № 1 від 21.01.2026*

Географія та туризм: Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (15 січня 2026 р., м. Харків) / за заг. ред. Муромцевої Ю.І. Харків: ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2026. – 438 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства, методиці їх викладання.

Розглянуто освітні тенденції у галузях географії та туризму у світі й Україні, проблеми природничої географії, висвітлення реалізації Сталого розвитку в екологічній, економічній та соціальній сферах, розглянуто питання про стан і розвиток туризму в світі й Україні, перспективі післявоєнного відновлення і використання туристичних ресурсів, природної та культурно-історичної спадщини України.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів та інших зацікавлених осіб.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Колектив авторів, 2026
© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2026

ЗМІСТ

Розділ 1. Трансформаційні процеси в системі освіти в умовах глобалізаційних змін та післявоєнного відновлення України	10
<i>Пунач С. О.</i> СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЯХ СИСТЕМИ ОСВІТИ	10
<i>Воровка М. І.</i> ПЕДАГОГІЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛАБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ	14
<i>Браславська О. В., Швайковський А. А.</i> СЬОГОДЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	17
<i>Альтгайм Л. Б., Семеген О. О.</i> РОЛЬ КРАЄЗНАВЧИХ ЕКСКУРСІЙ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	21
<i>Моложон К. О.</i> ГОСТЬОВІ ЛЕКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, УНІВЕРСАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ НАВЧАННЯ ТА НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ: РЕЗУЛЬТАТИ KEY-ДОСЛІДЖЕННЯ	25
<i>Арсененко І. А., Донець І. А., Хомотюк Ю. П.</i> ФОРМУВАННЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	30
<i>Жилка Я. М., Власенко Р. П.</i> ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСВІТНІХ ПЛАТФОРМ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ	37
<i>Левада О. М., Гришко С. В., Непша О. В.</i> ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «КАРТОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ТОПОГРАФІЇ ТА НАВЧАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ»	41
<i>Нелін Є.В.</i> З ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ: ІНСАЙТИ І ПОРАДИ КОЛЕГАМ	45
<i>Христова Т. Є., Кузін В. О.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМ ПОСТАВИ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	49
<i>Муртазієв Е. Г., Христової Д. Ю.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ В ПЕРІОД ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	53
<i>Кожевникова А. В., Кожевников П. П.</i> ІННОВАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЯДРО ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	56
<i>Пюрко В. Є., Пюрко О. Є., Арабаджи-Тіпенко Л. І.</i> ДИВЕРСИФІКАЦІЯ	60

РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Омелянчук К. О. ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА РОЗВИТОК
ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ 391

Адаменко Є.С. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ
ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТА
НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ 395

**Розділ 6. Рекреаційно-туристичний потенціал України: відновлення,
управління та ефективна інтеграція у світовий простір 399**

Сокур Т. М. ІЛІНЕЦЬКИЙ МЕТЕОРИТНИЙ КРАТЕР ЯК
ГЕОТУРИСТИЧНА АТРАКЦІЯ 399

Токарева С. О., Зубков Р. С. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА
ЗАПУСКУ НОВОГО РЕСТОРАННОГО ПІДПРИЄМСТВА 404

Качаровський Р. Є., Мельник Н. В., Єрко І. В. ОБ'ЄКТИ
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ У РОЗВИТКУ
МІСЬКОГО ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА РІВНЕ) 407

Онисько Є. А., Зубков Р. С. ОПТИМІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ІВЕНТ-ЗАХОДІВ У ДІЯЛЬНОСТІ БАРУ-РЕСТОРАНУ 411

Головатюк Н. В., Зубков Р. С. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ
ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІРМОВОГО СТИЛЮ РЕСТОРАННОГО
ПІДПРИЄМСТВА 414

Марусей Т. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО
ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ 416

Колесникова К. В. КОМУНІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕКРЕАЦІЇ: ЯК
ЗАПОВІДНИКИ ФОРМУЮТЬ ТУРИСТИЧНИЙ ІНТЕРЕС БЕЗ ВІДКРИТТЯ
ТЕРИТОРІЙ 420

Поручинська І. В. ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ 422

Дараган А. О. БАЛЬНЕОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ: ОСНОВА
ДЛЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО КУРОРТНО-ТУРИСТИЧНОГО
КЛАСТЕРА 425

Овчаренко В. В. РОЛЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОЗДОРОВЧО-
РЕКРЕАЦІЙНОГО КЛАСТЕРУ “МИРГОРОД” ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В
УМОВАХ ВІЙНИ 430

УДК 911.3:379.8:[930.85(477.82)]

*Качаровський Роман Євгенович,
магістр географії, старший лаборант кафедри економічної та соціальної
географії географічного факультету,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк*
*Мельник Надія Вікторівна,
к. г. н., доцент, доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи,
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ*
*Єрко Ірина Володимирівна,
д. е. наук, доцент, професор кафедри готельно-ресторанної справи,
туризму і рекреації географічного факультету,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк*

ОБ'ЄКТИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ У РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА РІВНЕ)

***Анотація.** Окреслено важливість ролі галузевих музеїв у розвитку туристичної мережі населеного пункту, зокрема обласного центру регіону. Деталізовано історію створення аптечної мережі Рівненщини. Подано детальний опис найбільшої та найстарішої діючої аптеки-музею регіону. Визначено її потенціал у розвитку туристичної галузі та запропоновано шляхи подальшого покращення інтеграції цього туристичного об'єкта в туристичну мережу краю.*

***Ключові слова:** музей, музейний простір, аптека–музей, м. Рівне, Рівненська область.*

Сучасні реалії розвитку туристичної галузі в Україні стимулюють до активного пошуку та використання новітніх креативних підходів задля створення та розбудови мережі галузевих туристичних об'єктів з метою поглиблення зацікавленості потенційних туристів, що дозволить істотно розширити кругозір у висвітленні історії, культури, традицій, розвитку різних галузей господарства. У цій царині великого значення набуває розвиток вузькопрофільних галузевих музеїв, до яких належать, зокрема, аптеки-музеї. Нинішня мережа аптек-музеїв в Україні налічує понад 10 таких туристичних

об'єктів, переважно у столиці та в обласних центрах, зокрема: мм. Київ, Харків, Львів, Вінниця, Луцьк, Рівне, Чернівці, Черкаси, Чернігів, Борислав [1–2].

Актуальність дослідження зумовлена зростанням інтересу до культурно-пізнавального та тематичного міського туризму, у межах якого об'єкти фармацевтичної культурної спадщини розглядаються як малодосліджений, проте перспективний туристичний ресурс. В умовах диверсифікації туристичної пропозиції українських міст, зокрема Рівного, актуалізується потреба в науковому осмисленні потенціалу фармацевтичної спадщини як чинника формування унікального туристичного іміджу та сталого розвитку міського туризму.

Місто Рівне як обласний центр, налічує чимало яскравих туристичних атракцій, однією з яких є аптека-музей на вулиці Соборній 187 («Аптека № 3», рис.1.), що нині належить ТДВ «Рівнефармація». Аптека має статус діючої аптеки-музею та після періоду перерви відновила роботу, відкрившись для відвідувачів 5 березня 2020 року.

Аптечна мережа в місті активно розвивалася ще з середини ХІХ–ХХ століття, приблизно з 1860 років до часів Першої світової війни. У 1930-х роках у Рівному налічувалося понад 15 аптек, зокрема заклади фармацевтів Я. Карша та В. Маза (центральна аптека), С. Грандського, Х. Сандберг, Х. Маргуліса, Й. Маргуліса, А. Блоха. Датою створення аптеки вважають 1903 рік [3-7].

В інтер'єрі аптеки збережено відреставровані меблі та стелажі ще з польських часів, адже за історичними довідками у 1927 році власником закладу був аптекар-єврей Юзеф, який постає на вітрині аптеки за роботою (рис. 1.). Серед атрибутів аптеки – 100-літній касовий апарат, за допомогою якого не лише фіксували продаж препаратів, а й вели облік пацієнтів і відкривали кредити. Є тут скриня, стілець фармацевта, колби, мензурки, ваги та ступки [5].

Рис.1. Головний фасад та вітрини аптеки-музею [5–7]

На спеціальній стіні портретів можна побачити корифеїв аптечної справи Рівного. Тут представлено матеріали, що дозволяють ознайомитися з історією фармацевтичної справи регіону. В експозиційних шафах зберігаються фармакопея 1957 року та спеціалізована література, якою користувалися фармацевти у професійній діяльності. Працівникам аптеки-музею, попри складні історичні періоди, вдалося зберегти унікальні рукописні рецептури настоянок, кремів і мазей [3-7].

У закладі діє своя аптечна лабораторія (рис. 2) із відповідним реманентом, де можна ознайомитися із різними етапами процесу виготовлення ліків. Родзинкою аптеки є майстер класи під час яких усі бажаючі зможуть по практикуватися у виготовленні вітамінізованих порошків, мазей, кремів під пильним наглядом фахівців аптеки [4-7].

Рис 2. Експозиція музею [5-7]

Аптека-музей є унікальною родзинкою мережі об'єктів туризму Рівного. Його сучасна експозиція у поєднанні з автентичним оздобленням відображає історичний екскурс у розвиток фармакології Рівненщини ХІХ–ХХІ століть, тісно переплітаючись із тогочасними подіями. Сучасні умови формують передумови для подальшого прогресивного розвитку музею, зокрема через упровадження новітніх технологій та інклюзивних рішень. До них належать англomовний переклад елементів експозиції, використання підписів шрифтом Брайля для незрячих і слабозрячих осіб, а також створення доступних і безбар'єрних умов для відвідування людьми з інвалідністю. Вже сьогодні музей активно використовується для проведення тематичних екскурсій для фахівців-фармацевтів, а також залучається до заходів у форматі днів відкритих дверей тощо [2; 4–5]. Крім того, створено віртуальний онлайн 3D-тур, що розширює можливості дистанційного ознайомлення з експозицією. Заклад є самодостатнім об'єктом, інтегрованим до екскурсійних туристичних маршрутів м. Рівне, а за умови ефективної промоції може стати потужною перспективною туристичною атракцією обласного центру Рівненщини.

У результаті дослідження встановлено, що об'єкти фармацевтичної культурної спадщини міста Рівне становлять перспективний, проте недостатньо задіяний ресурс розвитку міського туризму. Їх залучення до туристичного простору сприяє формуванню унікального культурно-пізнавального продукту, підвищенню туристичної привабливості міста та збагаченню його історико-культурного образу. Інтеграція фармацевтичної спадщини у тематичні екскурсійні маршрути, музейні й освітні ініціативи створює передумови для диверсифікації туристичної пропозиції та активізації внутрішнього туризму. Водночас ефективне використання зазначених об'єктів потребує комплексного підходу, що передбачає міжсекторальну співпрацю, збереження автентичності об'єктів і їх системну популяризацію в межах стратегії сталого розвитку міського туризму.

Література:

1. Аптеки-музеї в Україні. URL: <https://surl.li/sojzqu> (дата звернення: 24.12.2025).
2. Музейний портал URL: <https://museum-portal.com/ua> (дата звернення: 22.12.2025).
3. Рівненська міська рада. URL: <https://rivnerada.gov.ua/portal/landing> (дата звернення: 29.12.2025).
4. Рівненщина туристична. URL: <https://rivne.travel/> (дата звернення: 04.01.2026).
5. Рівнефармація. URL: <https://rivnepharmacia.com.ua/apteka-muzej/> (дата звернення: 02.01.2026).
6. Управління культури і туризму Рівненської міської ради. URL: <https://culture-rivne.com.ua/cards/tam-de-czikavo-apteka-muzej/> (дата звернення: 07.01.2026).
7. ЧаРівне URL: <https://charivne.info/news/apteka-muzey-zaproshue-rivnyan-na-maysteri-klasi-ta-ekskursii/> (дата звернення: 02.01.2026).

УДК 338.47

*Онисько Єлизавета Анатоліївна, студентка,
Зубков Руслан Сергійович,
д.е.н. професор кафедри підприємництва,
управління та адміністрування,
ВСП Миколаївський інститут
розвитку людини закладу
вищої освіти «Університет «Україна», м. Миколаїв*

ОПТИМІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ІВЕНТ-ЗАХОДІВ У ДІЯЛЬНОСТІ БАРУ-РЕСТОРАНУ

Сучасний бар-ресторан перестає бути лише місцем споживання їжі та напоїв — він трансформується на культурно-соціальний простір, де ключову роль відіграють емоційний досвід, атмосфера та унікальність подій. У цьому контексті івент-захід стає потужним інструментом маркетингу, залучення нової

Наукове електронне видання

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (15 січня 2026 р., м. Харків)

Матеріали подаються в авторській редакції.
Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори.

**Відповідальний за випуск Зеленько О.О.
Комп'ютерна верстка: Тагільцева Н.В.
Коректор: Лоцман П.І.
Фото обкладинки Муромцева Ю.І.**

Ум. друк. арк. 21,85

Державний вищий навчальний заклад
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків, 61002
вул. Алчевських, 29.